

Fysische fixatie

Vrijheidsbeperkende maatregelen

Vrijheidsbeperkende maatregelen (fysische fixatie)

Bij vrijheidsbeperkende maatregelen gaat het om elke handeling of het gebruik van materiaal dat de bewegingsvrijheid beperkt.

Voorbeelden van vrijheidsbeperkende

maatregelen: pols- en enkelbandjes, bekkengordel, verpleegdeken, voorzettafel, bedhekken, dwaaldetectiesysteem, ...

Als ziekenhuis kiezen we in eerste instantie voor een **fixatiearm beleid**. Fixeren kan slechts in weloverwogen situaties en is eerder uitzondering dan regel.

Fixatie is duidelijk een laatste keuze, wanneer alternatieven niet meer volstaan.

Wanneer worden vrijheidsbeperkende maatregelen gebruikt?

Er moet aan drie voorwaarden voldaan zijn alvorens over te gaan tot fixatie:

- beperkte of afwezigheid van keuzebekwaamheid van de patiënt. Dikwijls ten gevolge van de problematiek van de patiënt.
- bedreiging of schending van de fysieke en/of psychische integriteit van de patiënt of die van een ander en zijn omgeving.
- alle alternatieve behandelmethoden zijn uitgeput. Onder alternatieve methoden wordt onder andere verstaan: bijzijn geven aan de patiënt, voorzettafel, halve deur, dwaaldetectiesysteem, medicamenteuze ondersteuning, verpleegdeken, verzwaringsdeken,... Wanneer bedhekken postoperatief worden gebruikt, of wanneer een voorzettafel voor het comfort wordt toegepast, valt dit ook onder de regelgeving van vrijheidsbeperkende maatregelen.

Jouw toestemming is nodig

Vooraleer over te gaan tot het gebruik van vrijheidsbeperkende maatregelen zal men jouw toestemming vragen, zoals beschreven in de wet op de patiëntenrechten van 2002. Hierbij is het van belang of de huidige toestand urgent of niet-urgent is.

In **urgente situaties** beslist de verpleegkundige autonoom. Daarna volgt er zo snel mogelijk contact met de behandelend arts. Ook de familie wordt zo spoedig mogelijk ingelicht.

In **niet-urgente situaties** kan je zelf beslissen over de toelating tot fixatie. Wanneer de arts concludeert dat je momenteel beslissings-onbekwaam bent, zal de toestemming van de wettelijk vertegenwoordiger worden gevraagd om over te gaan tot fixatie.

De eventuele noodzaak tot gebruik van vrijheidsbeperkende middelen wordt zo beperkt mogelijk gehouden en gaat gepaard met dagelijkse evaluatiemomenten. Jij en je familie worden zo spoedig mogelijk op de hoogte gebracht van de reden en de omstandigheden die nodig waren om deze maatregel toe te passen.

Aandachtspunten bij vrijheidsbeperkende maatregelen

Als we vrijheidsbeperkende maatregelen moeten toepassen, **gelden er strikte aandachtspunten** zoals:

- verhoogde aandacht voor basisbehoeften van de patiënt
- voorzien van ondersteuning en begeleiding voor de patiënt
- vraag aan familie naar mogelijkheden om geruststellende aanwezigheid te voorzien
- zo kort mogelijk houden van de fixatie
- herevalueren van de maatregel
- noteren in het patiëntendossier

Zowel voor jou als voor je familie is het een ingrijpende ervaring om gefixeerd te worden. We zijn er ons van bewust dat het gebruik van vrijheidsbeperkende maatregelen ook duidelijke risico's inhoudt. Maar weet dat we de beslissing samen nemen in jouw belang en voor jouw veiligheid.

CAMPUS RUMST

's Herenbaan 172 | 2840 Rumst
03 880 90 11 (algemeen)
03 880 91 90 (afspraken)

CAMPUS BORNEM

Kasteelstraat 23 | 2880 Bornem
03 890 16 11

CAMPUS WILLEBROEK

Tisseltsesteenweg 27 | 2830 Willebroek
03 890 16 11

ref.: 50006099 (B) - 50120748 (R)

versie: 03/04/2025

foto's & illustraties: Adobe stock

eigenaar: Karen Van Lierde & Dorien Boen, ergotherapeuten

v.u.: Sofie Vermeulen, communicatieverantwoordelijke

Maatschappelijke zetel:

vzw AZ Rivierenland | 's Herenbaan 172 | 2840 Rumst

RPR 0416 851 659 | Erkenningsnummer 104 | Bevoegde rechtbank: Antwerpen

www.azrivierenland.be | info@azr.be

